

การขับเคลื่อนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ แบบมีส่วนร่วม

นางจิตติมา รอดสวัสดิ์

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

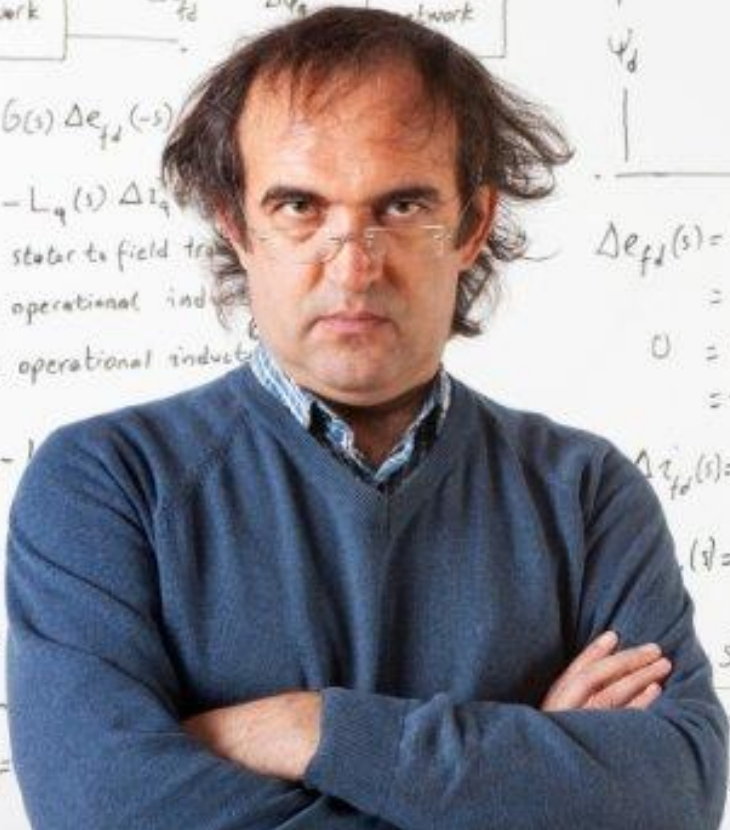
กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ กรมอนามัย

กรมอนามัยประกาศนโยบาย

*“องค์กร
รอบรู้ด้านสุขภาพ”
(Health Literate Organization)*

HLO คืออะไร!!!!

The whiteboard contains the following content:

Block Diagrams:

- d axis network:** A block labeled "d axis network" with input Δi_d and output Δe_{fd} .
- q axis network:** A block labeled "q axis network" with input Δi_q and output $\Delta \psi_q$.

Equations:

- $\Delta \psi_d(s) = G(s) \Delta e_{fd}(-s)$
- $\Delta \psi_q(s) = -L_q(s) \Delta i_q(s)$
- $G(s)$ is the stator to field transfer function
- $L_d(s)$ is the operational inductance
- $L_q(s)$ is the operational inductance
- $\psi_d(s) = -1$
- $\psi_{fd}(s) =$
- $\psi_{fd}(s) =$
- for rotor $e_{fd}(s) =$

Circuit Diagrams:

- d-axis circuit:** Shows a series combination of L_d and a parallel combination of R_{fd} and L_{fd} in series with a voltage source e_{fd} .
- q-axis circuit:** Shows a series combination of L_q and a parallel combination of R_{q2} and L_{q2} in series with a voltage source e_{q2} .

Transfer Functions and Time Constants:

- $\Delta e_{fd}(s) = s \Delta \psi_{fd}(s) + R_{fd} \Delta i_{fd}(s)$
- $= -s L_{ad} \Delta i_d(s) + (R_{fd} + s L_{ffd}) \Delta i_{fd}(s) + s L_{ad} \Delta i_{fd}(s)$
- $0 = s \Delta \psi_{fd}(s) + R_{fd} \Delta i_{fd}(s)$
- $= -s L_{ad} \Delta i_d(s) + s L_{ad} \Delta i_{fd}(s) + (R_{fd} + s L_{ffd}) \Delta i_{fd}(s)$
- $\Delta i_{fd}(s) = \frac{1}{D(s)} \cdot [(R_{fd} + s L_{ffd}) \Delta e_{fd}(s) + s L_{ad} (R_{fd} + s L_{fd}) \Delta i_d(s)]$
- $\Delta \psi_{fd}(s) = \frac{1}{D(s)} [-s L_{ad} \Delta e_{fd}(s) + s L_{ad} (R_{fd} + s L_{fd}) \Delta i_d(s)]$
- $D(s) = s^2 (L_{ad} L_{ffd} - L_{ad}^2) + s (L_{ad} R_{fd} + L_{ffd} R_{fd}) + R_{fd} R_{fd}$
- $L_d(s) = L_d \frac{1 + (T_4 + T_5)s + T_4 T_6 s^2}{1 + (T_1 + T_2)s + T_1 T_3 s^2}$
- $G(s) = G_0$
- $G_0 = \frac{L_{ad}}{R_{fd}}$
- $T_1 = \frac{L_{ad}}{R_{fd}}$
- $T_2 = \frac{1}{R_{fd}}$
- $T_3 = \frac{1}{R_{fd}}$
- $T_4 = \frac{1}{R_{fd}}$
- $T_5 = \frac{1}{R_{fd}}$

5 พ.ค. 60...
เวทีเรียนรู้ครั้งแรก

คำถามพาเจ็บ!!!

ทำไมต้องมีกองนี้ ??

กองนี้ทำอะไร ??

หน่วยงานนี้ต่างกับหน่วยงานอื่นอย่างไร ??

อะไรคือ Key message ที่บ่งบอกความสำคัญของกลุ่ม ขององค์กร ??

กองนี้ใช้เครื่องมืออะไรในการทำงาน ??

ลูกค้าสำคัญคือใคร เรารับผิดชอบใครบ้าง ??

ในหน่วยงาน ใครพูดรู้เรื่องที่สุด
พูดให้คนอื่นเข้าใจ
ที่ไม่ใช่ภาษาวิชาการว่ากองเราทำอะไร

ปิอรุณ

ลูกจ้างประจำ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานพิมพ์ ส 3

กรอบคิด Health Literacy ของกรมอนามัย

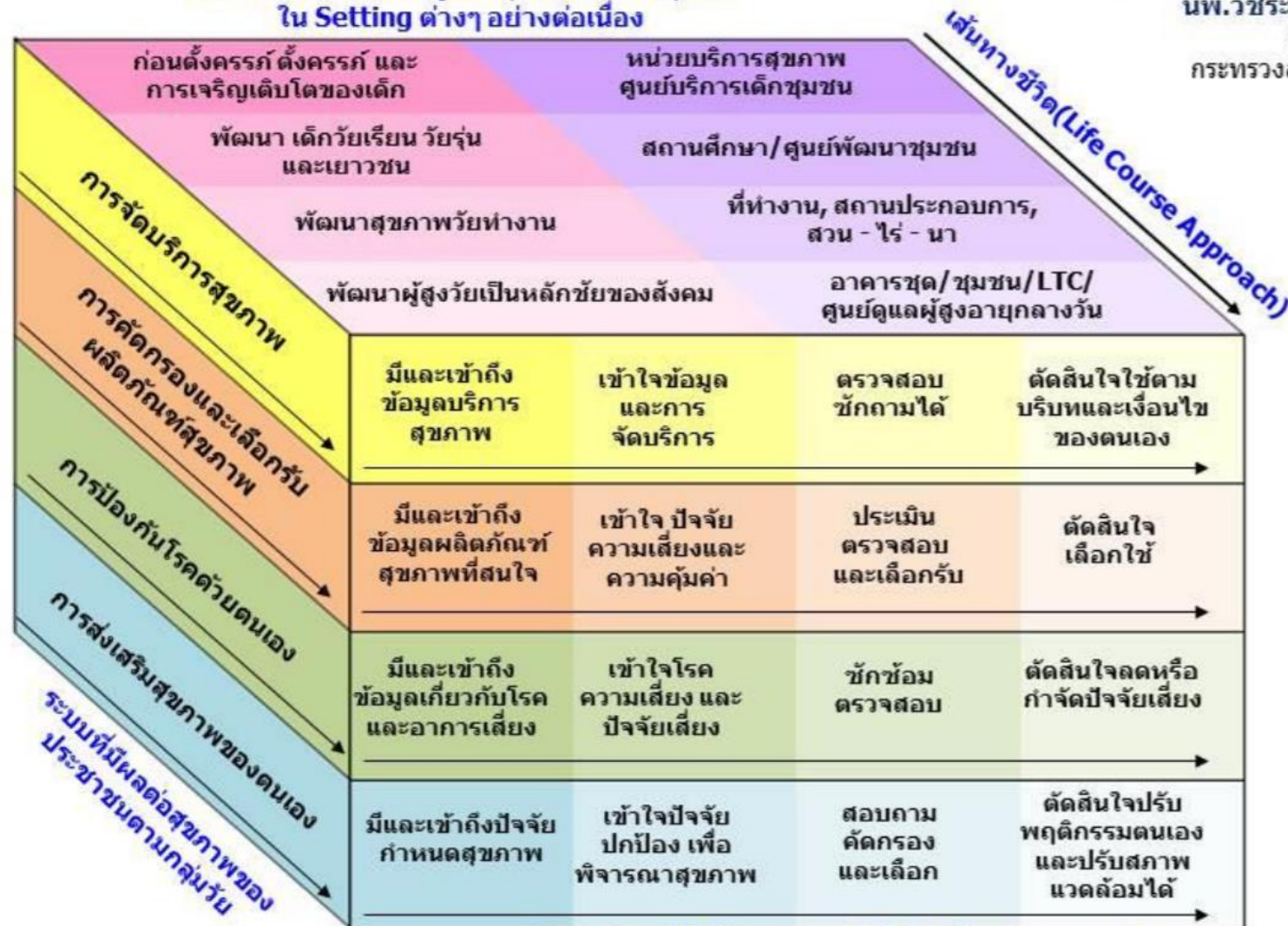

ข้อเสนอ ระบบพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพไทยแบบบูรณาการ 3 มิติ (Health Literacy System – Thai HL Matrix-3 Dimensions)

3 มิติ 4 ประเด็น (4x4x4)

การพัฒนาความรู้ด้านสุขภาพ ตามกลุ่มวัย
ใน Setting ต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

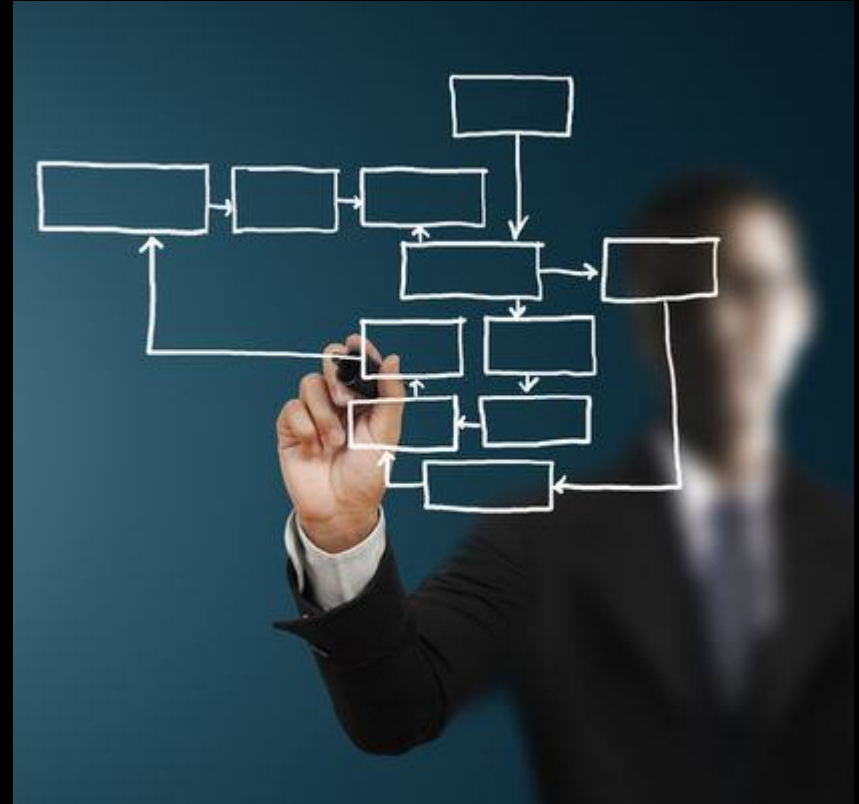
นพ.วชิระ เพ็งจันทร์
กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข
4 ก.พ.60

กระบวนการพัฒนา Health Literacy เข้าถึง/ เข้าใจ /ตรวจสอบ/
ตัดสินใจใช้ และบอกต่อ

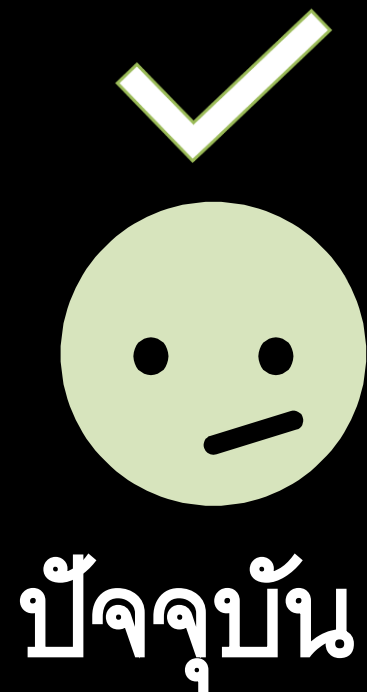
วิเคราะห์องค์กร

- 🔍 พันธกิจ
- 🔍 บทบาทหน้าที่
- 🔍 โครงสร้าง
- 🔍 บุคลากร

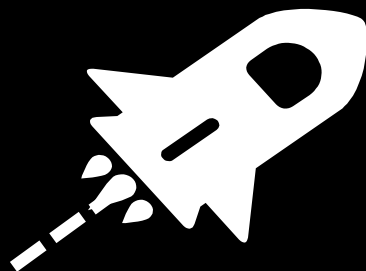

ประเด็นค้นพบที่ท้าทาย

- 🔍 กองฯ เป็นหน่วยงานวิชาการที่ผลิตพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี รูปแบบ แนวทาง มาตรฐาน ฯลฯ และพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่าย
- 🔍 “ความรอบรู้ด้านสุขภาพ” ไม่ปรากฏอยู่ในพันธกิจ บทบาทหน้าที่ และโครงสร้างของหน่วยงาน
- 🔍 บุคลากรเป็น Gen Y ถึงร้อยละ 51 และร้อยละ 43 ของบุคลากร มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในหน่วยงาน น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือ

ช่องว่าง

HLO

?????

แบบประเมินตนเองในการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

โดย รศ. ดร. ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์

Check List 45 ข้อ

ผู้นำองค์กร

- วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย HLO
- การบริหารจัดการ (คน เงิน)
- การพัฒนาบุคลากร
- การสร้างวัฒนธรรมองค์กร
- การออกแบบระบบบริการ

บุคลากรผู้ให้บริการ

- การสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการให้บริการ
ข้อมูล การสื่อสาร วัฒนธรรม

สภาพแวดล้อมภายในองค์กร

- สื่อต่างๆ ที่ใช้ในการให้ข้อมูล
- สัญลักษณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกในการให้
ข้อมูลแก่ผู้รับบริการ

แบบสอบถาม Online (Google Form)

docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe86MRCwulpQarIDYeT79CUTFGuEoG6gPNP_DPXZ-AbIS3pTA/viewform

แบบประเมินตนเองในการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

กรมอนามัยกำหนดนโยบายให้หน่วยงานในสังกัดดำเนินการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate Organization) เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องความรู้ด้านสุขภาพ (Health Literate) และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนสู่การเป็นองค์กรแห่งความรู้ด้านสุขภาพ

แบบประเมินตนเองในการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานแบบสำรวจ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินตนเอง

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

*จำเป็น

ปี พ.ศ. เกิด *

คำตอบของคุณ

ตัวอย่างข้อคำถาม (45 ข้อ)

✓ ท่านคิดว่าหน่วยงานของท่าน ควรให้ข้อมูลสุขภาพแก่ผู้รับบริการด้วยคำ
ง่ายๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ที่บุคคลทั่วไปเข้าใจได้ โดยไม่ใช่ศัพท์เฉพาะ
วิชาชีพหรือไม่

✓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ ที่สื่อสิ่งพิมพ์ควรใช้สีและแบบตัวอักษรที่ง่าย
ต่อการอ่าน

✓ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากข้อมูลที่ผู้รับบริการในสื่อสิ่งพิมพ์ แผ่นพับ
เอกสาร เป็นคำหรือประโยคที่สั้น ง่าย ได้

* เพิ่มให้มีข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิด

ข้อค้นพบจากคำถาม 45 ข้อ

100% ของเจ้าหน้าที่ตอบ
แบบสอบถาม และสามารถ
เก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จภายใน
วันเดียว

ผลสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่
ร้อยละ 50 ให้ความสำคัญกับ
ข้อมูลสุขภาพที่ควรใช้ภาษา
ที่เข้าใจง่าย และประชาชน
เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย

ข้อเสนอแนะจากการประเมินตนเอง

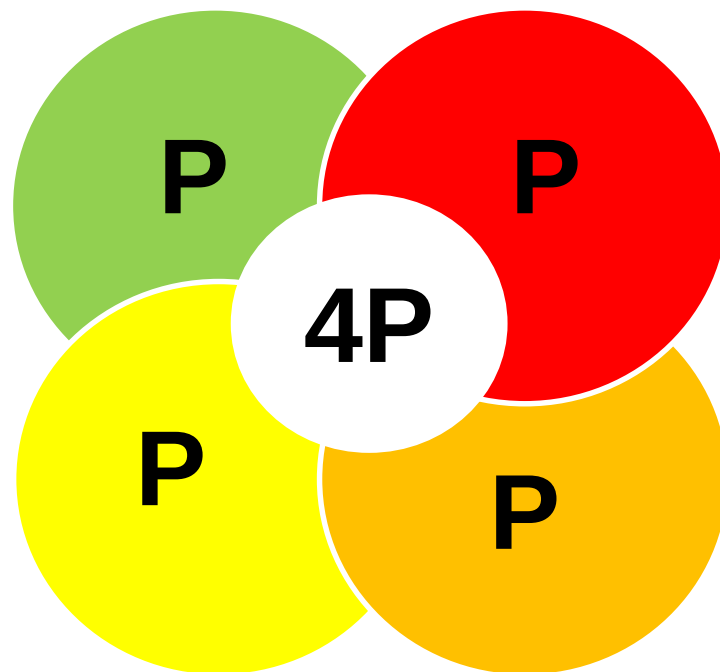
- ให้มีคณะทำงานเพื่อกลไกในการขับเคลื่อนเพื่อไปสู่ความสำเร็จ
- ควรกำหนดนิยามและคุณลักษณะขององค์กรแห่งความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันว่า ตอนนี้องค์กรของเราอยู่จุดไหนและต้องทำอย่างไรให้ไปถึงคุณลักษณะที่ต้องการ
- กำหนดเป้าหมาย แผนระยะสั้น และระยะยาว
- มีกิจกรรมที่หลากหลายที่ให้บริการในกองสามารถเข้าถึงความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- ควรมี key message ของหน่วยงานที่เป็นสัญลักษณ์แสดงความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เข้าใจง่ายและชัดเจน
- บทบาทภารกิจกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพยังไม่ชัดเจน ต้องหาจุดสำคัญ (KEY MESSAGE) ที่องค์กรต้องทำที่องค์กรอื่นไม่มี แล้ววิเคราะห์องค์กรใหม่ ปรับบทบาทใหม่ จัดโครงสร้างองค์กร แล้วหาขอบเขตความรอบรู้สุขภาพในภารกิจงาน
- อยากให้องค์กรทำความเข้าใจงาน และรูปแบบที่จะให้บริการประชาชน เพื่อการเป็นองค์กรที่รอบรู้ด้านสุขภาพ
- ความยากง่ายในการสื่อสารควรขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

กระบวนการ

ข้อมูลที่ได้จากการ
วิเคราะห์

ระดมความ
คิดเห็นร่วมกัน

กลยุทธ์
การขับเคลื่อน

P1 = POLICY

มุ่งมั่น ให้ความสำคัญ
การรอบรู้ด้านสุขภาพ
(Oriented and Focused)

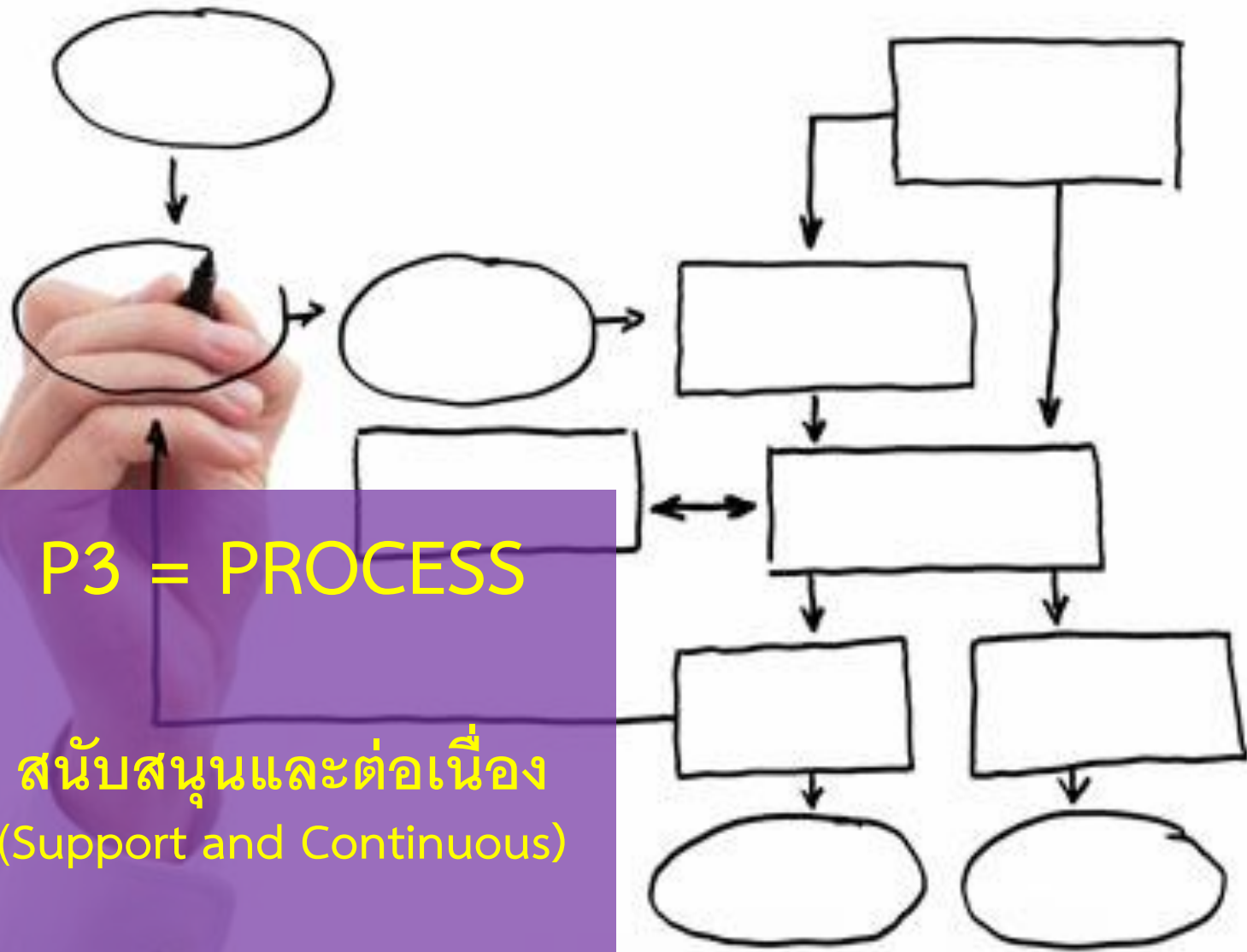

P2 = PERSONNEL

บุคลากร
มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ
(Health Literate Personnel)

P3 = PROCESS

สนับสนุนและต่อเนื่อง
(Support and Continuous)

P4 = PUBLIC

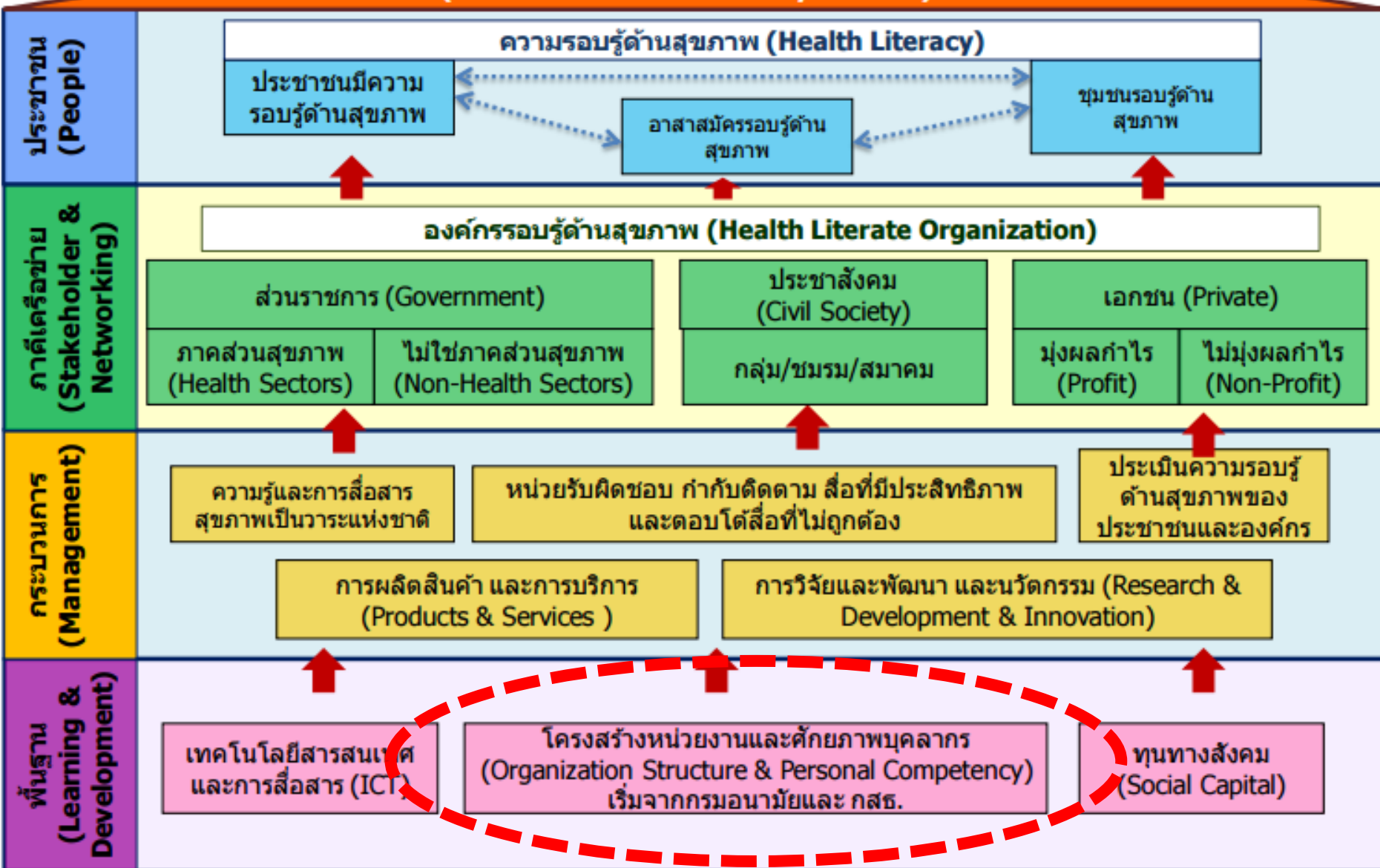
ผู้รับบริการ
เป็นศูนย์กลาง
(Public centered)

กลยุทธ์การดำเนินงานเป็นองค์กร HLO

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

สังคมไทย เป็นสังคมรอบรู้ด้านสุขภาพ ภายในปี 2569
(Health Literate Thai Society in 2026)

แนวทางการดำเนินงาน HLO

กลยุทธ์	KPI	กิจกรรม
Policy	มีแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อน HLO ปี 2561	- จัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อน HLO ปี 2561 - ติดตาม ประเมินผล การบรรลุ HLO
Personnel	มีแนวทางลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรรอบรู้ด้านสุขภาพ	- สำรวจทักษะการสื่อสารและการรับรู้ด้านสุขภาพของบุคลากร - จัดทำแนวทางการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรรอบรู้ด้านสุขภาพ
Process	- มีแนวทางการสร้างชุมชน HLO - ใช้แนวทาง/มาตรฐานการจัดทำสื่อในระบบการจัดทำสื่อของกองฯ - Message ข้อมูล ความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านสุขภาพตามประเด็นเสี่ยง	- พัฒนาแนวทางการสร้างชุมชน HLO - จัดทำแนวทาง/มาตรฐานการจัดทำสื่อในระบบการจัดทำสื่อของกอง - มีกระบวนการและดำเนินการจัดทำ Key Message ตามประเด็นเสี่ยงด้านสุขภาพ
Public	มีระบบสารสนเทศผู้รับบริการ	วิเคราะห์ผู้รับบริการ และสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับการสื่อสาร

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน HLO

กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

* พัฒนาเครื่องมือประเมินคุณภาพสื่อของหน่วยงาน โดยประยุกต์ PEMAT (Patient Education Materials Assessment Tools)

- สื่อประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ (Printable materials)
- สื่อภาพและเสียง (Audiovisual materials)

การประเมินคุณภาพสื่อ ประกอบด้วย 2 ส่วน

ความง่ายต่อความเข้าใจ (Understandability)

- เนื้อหาสาระ
- รูปแบบภาษา
- โครงสร้างภาษา
- การออกแบบและการจัดวาง
- การใช้สื่อช่วยในการมองเห็น

ความสามารถในการนำไปปฏิบัติ (Actionability)

- การจำแนกขั้นตอนการปฏิบัติ
- การอธิบายวิธีการในการนำไปปฏิบัติ
- แสดงเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติให้ง่าย
ขึ้น

คุณลักษณะของการเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ

พัฒนาหลักสูตรสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุข โดยบูรณาการความ
รอบรู้ด้านสุขภาพ ในการดูแลป้องกันความเสี่ยงต่อสุขภาพของ
ประชาชนจากภาวะหมอกควัน ในพื้นที่จังหวัดลำพูน

สำรวจข้อมูลทักษะการสื่อสารและความรอบรู้ด้านสุขภาพของบุคลากร

Secure | <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSePA6qh0RFR6nC97NZV8YLjsfEKQ1G0hkYHPG6tPVPPhCLnJw/viewform>

แบบสอบถามทักษะด้านการสื่อสารและ ความรอบรู้ด้านสุขภาพของบุคลากรกอง ประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายในการสำรวจข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการวางแผนขับเคลื่อนองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพของกองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ จึงขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง โดยข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย

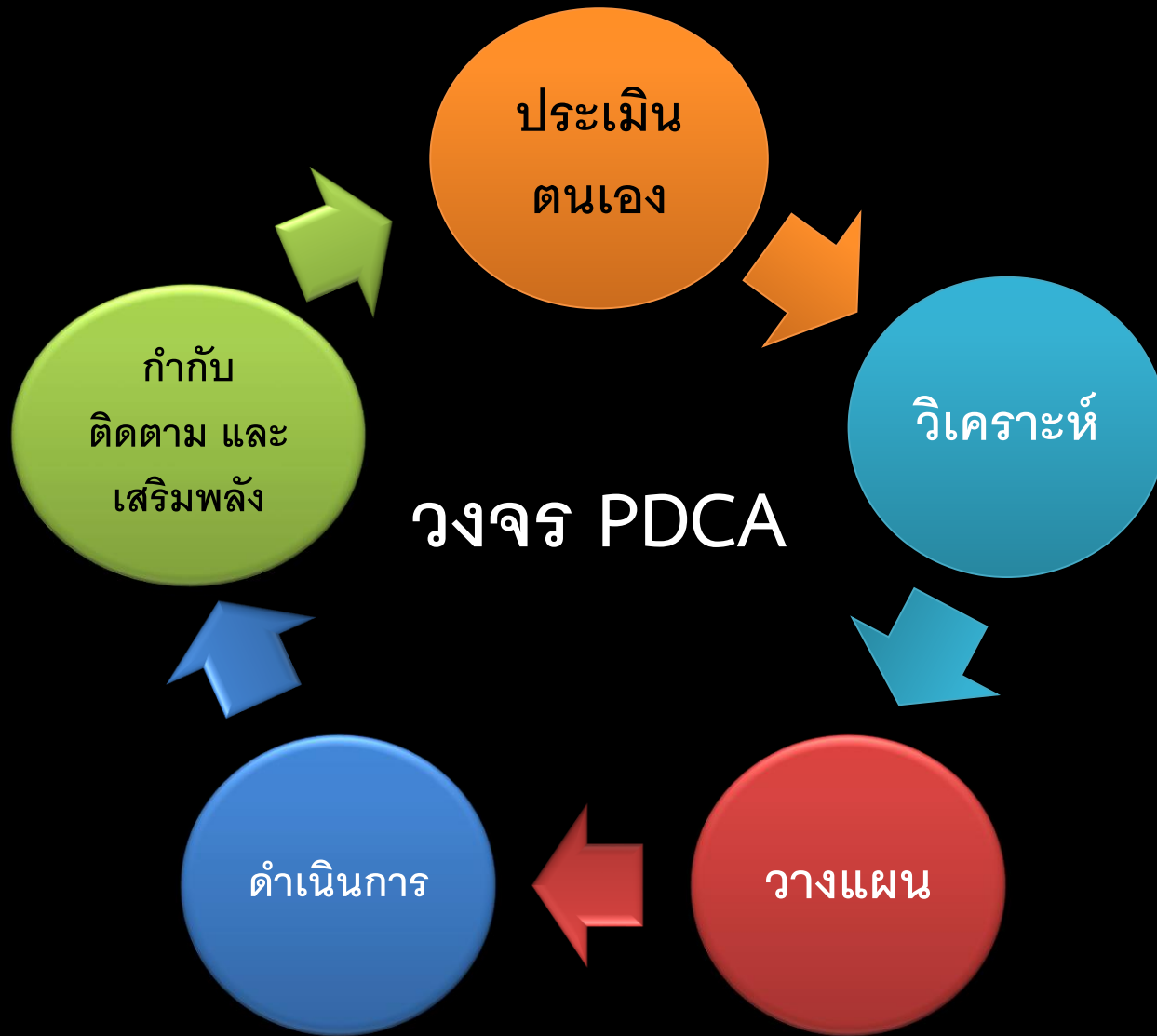
- 1) ข้อมูลทั่วไป
- 2) ทักษะด้านการสื่อสาร
- 3) ความรอบรู้ด้านสุขภาพ
- 4) พฤติกรรมสุขภาพ
- 5) การได้รับข้อมูลข่าวสาร

ถัดไป

ห้ามส่งรหัสผ่านใน Google ฟอรัม

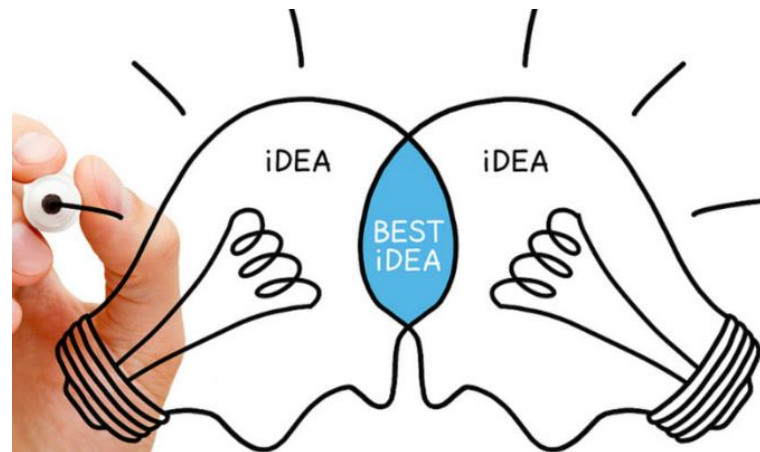
เนื้อหานี้มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - ข้อกำหนดเพิ่มเติม

การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสู่ HLO...

สรุปบทเรียน

- ▶ บริบทขององค์กรเป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อน HLO
- ▶ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในองค์กรเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ
- ▶ ข้อมูลและสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญต่อการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดทิศทาง
- ▶ แนวคิดเชิงระบบจะช่วยให้เกิดการพัฒนาระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การเป็นองค์กรรอบรู้สุขภาพ

Thank
you!

